

Forlad hvad der er Tvivlsomt

Bismillahir Rahmanir Raheem

Wabisah bin Ma'bad (som var blandt Profetens ﷺ Sahabah) sagde:

جَنَّتْ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَسْأَلُهُ عَنِ الْبِرِّ وَالْإِثْمِ فَقَالَ جَنَّتْ تَسْأَلُ عَنِ الْبِرِّ وَالْإِثْمِ فَقُلْتُ وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ مَا جَنَّتُكَ أَسْأَلُكَ عَنْ غَيْرِهِ فَقَالَ الْبِرُّ مَا اتَّسَرَ لَكَ فِي صَدْرِكَ وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِي صَدْرِكَ وَإِنْ أَفْتَاكَ عَنْهُ النَّاسُ

Jeg kom til Allahs Sendebud ﷺ for at spørge ham om retskaffenhed (Al-Birr) og uretskaffenhed (Al-Ithm). Så sagde han, ”Du er kommet for at spørge om retskaffenhed.” Jeg sagde: ”Ved Den der sendte dig med Sandheden, jeg er ikke kommet for at spørge dig om andet end det!”. Han ﷺ sagde: ”Retskaffenhed er det, hvorom hjertet føler tryghed og ro; uretskaffenhed er det der driver (uroligt) rundt i brystet, skønt folk har givet dig deres juridiske mening (til dens fordel).” [Musnad Imam Ahmed, i Kitab Musnad al-Shamiyeen]

Denne Hadith er en af de mest misforståede og fejlciterede Ahadith, i cirkulation blandt muslimerne. Det farlige ved at misforstå Allahs Sendebuds ﷺ ord har to sider: Man går ikke kun glip af gavnen, ved at forstå budskabets mening på korrekt vis, når man mister pointen Profeten ﷺ kommer med; man falder også ofte i fælden, hvor man misforstår, hvad der bliver sagt, og kommer frem til konklusioner, som modsiger den korrekte mening med denne Hadith. Disse problemer forværres yderligere, når den misinformede gruppe begynder at sprede sin ukorrekte forståelse som en islamisk opfattelse, eller en shariamæssig dom, hvormed folk misledes og vildledes, skønt det (nok) er med de bedste intentioner.

Vi skal forstå et par ting:

- Hjertet eller samvittigheden kan ikke afgøre, hvad der er rigtigt og forkert.

Vi ved alle sammen, at Allah ﷻ skabte os med et eneste formål, nemlig at tilbede Ham ﷻ, så derfor skal alle vores handlinger være ifølge Hans ﷻ befalinger. Og som mennesker, er det ikke muligt for os at kende disse befalinger på egen hånd; derfor er der behov for sendebude, til at levere denne åbenbaring fra Allah ﷻ, og dermed er der behov for retslærde, der fortolker disse tekster og udleder den juridiske dom fra dem. Det er ikke muligt, gennem brugen af forstanden, eller via vores hjerter, at komme frem til den korrekte Hukm, ligemeget hvor avanceret ens intellekt er.

- Man skal undgå tvivlsomme sager, når det er muligt.

Profeten ﷺ rådede Wabisah til at holde sig væk fra handlinger, der ville ”drive i sjælen”, og forårsage uro og tvivl i hjertet, selv hvis folk forsikrede ham om, at disse handlinger var acceptable.

Og han ﷺ sagde:

الْحَلَالُ بَيْنَ وَالْحَرَامِ بَيْنٌ وَبَيْنَ ذَلِكَ أُمُورٌ مُشْتَبِهَاتٌ لَا يَدْرِي كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ أَمِنَ الْحَلَالِ هِيَ أَمْ مِنَ الْحَرَامِ فَمَنْ تَرَكَهَا اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْضِهِ فَقَدْ سَلِمَ وَمَنْ وَقَعَ شَيْئًا مِنْهَا يُوْشِكُ أَنْ يُوَاقِعَ الْحَرَامَ كَمَا أَنَّهُ مَنْ يَرَعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوْشِكُ أَنْ يُوَاقِعَهُ أْنَا وَإِن لَكُلِّ مَلِكٍ حِمَى أْنَا وَإِن حِمَى اللَّهِ مَحَارِمُهُ

”Halal er tydelig og Haram er tydelig, men imellem de to, er sager, som er tvivlsomme for mange folk. Den der undgår disse tvivlsomme sager, beskytter sig med hensyn til sin Deen og ære, og er dermed i sikkerhed, men den der falder i tvivlsomme sager, vil falde i Haram. (ligesom) en hyrde der lader sine får græsse ved kanten til en helligdom,

parat til at overtræde grænsen. Sandelig, enhver konge har en helligdom, og sandelig Allahs helligdom er Hans forbud.” [Sahih al-Bukhari, i Kitab al-Iman]

دَعِ مَا يَرِيْبِكَ إِلَى مَا لَا يَرِيْبِكَ

”Forlad hvad der giver dig tvivl, til fordel for hvad der ikke giver dig tvivl.” [Sunan al-Tirmidhi, i Kitab Sifah al-Qiyamah...]

Ved at undgå tvivlsomme sager sikrer man, og beskytter sig imod at falde i Haram (eksempelvis mad/drikke indeholdende Haram ingredienser, at købe noget der måske er blevet stjålet, at chatte med det modsatte køn på Internettet).

Sahabah ﷺ gik et skridt videre end det i deres undgåelse af tvivl, ved at ofre og undgå selv Halal handlinger; som 'Umar bin Al-Khattab ﷺ sagde: ”I Allahs Sendebud ﷺ levetid plejede vi at forlade ni tiendedele Halal, af frygt for at begå Haram.” (Eksempelvis at lytte til musik, spille kort, se sport, tage til markedet)

- At forlade tilladte ting (Mubahaat) gør dem ikke til Haram.

Det er vigtigt at huske, at ved at undgå en Halal handling, eller ved at undgå en tvivlsom sag, at det ikke automatisk gør den handling Haram, og man skal være påpasselig med at udstede ”gade fatawa”, hvor man fortæller folk, at disse handlinger er Haram, og fordømme andre. Det er kun Allah ﷻ, som har retten til at erklære handlinger Halal og Haram og at undgå en tvivlsom sag skal betragtes som Waraa (loyalitet), og ikke en selvinspireret fatwa.

Dette princip gælder ikke med hensyn til forladelsen af Wajib eller begåelsen af Haram. (Eksempelvis salg af alkohol, at lyve i jobansøgninger, ikke at udføre jumu'ah)

- Diskrimination imellem forskellige Fatawa på basis af et islamisk bevis.

Når man står overfor meningsforskelle, så bør man ikke vælge den mulighed, man har størst tilbøjelighed til, da det fører til, at man følger sine lyster; vi er derimod beordret til at følge Allahs ﷻ påbud. Så vi skal gøre vores yderste for at afgøre, hvilken retslærd, der er bedst egnet til at komme frem til den korrekte Fatwa (gennem Ijtihad), og derefter følge denne holdning, uanset om vi er ”tilfredse” med denne Fatwa eller ej.